

Seat No. : _____

XW-122

April-2013

M.A. (Sem.-II)

Sanskrit (407)

रघुवंशम् – सर्ग १२

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

१. (अ) 'राम-रावण' युद्ध प्रसङ्गने निरूपो. १०
1. (a) Describe Rama and Ravana's War. 10
- अथवा/OR**
- शूर्पणखा प्रसंग निरूपो तेना परिणामोने वर्णवो.
Describe 'शूर्पणखा प्रसङ्ग' and its consequences.
- (अ) नीचेनामांथी गमे ते अकेने ससंदर्भ स्पष्ट करो : ४
- (b) Explain any **one** with reference to context : 4
- (१) रामा भियायिनां तेषां तदेवाभूदमङ्गलम् ।
(२) जानकी विषवल्लीभिः परीतेव महौषधिः ।
२. (अ) नीचेनामांथी गमे ते अे श्लोकोनो अनुवाद करो : ८
2. (a) Translate any **two** verses from the following : 8
- (१) तं कर्णमूलमागत्य रामे श्रीर्न्यसतामिति ।
कैकेयीशङ्कयेवाह पलितच्छद्मना जरा ॥
- (२) स सीता लक्ष्मणसखः सत्याद् गुरुमलोपयन् ।
विवेश दण्डकारण्यं प्रत्येकं च सतां मनः ॥
- (३) अनसूयातिसृष्टेन पुण्यगन्धेन काननम् ।
सा चकाराङ्गरागेण पुष्पोच्चलितषट्पदम् ॥
- (४) सा वक्रनखधारिण्या वेणुकर्कशपर्वया ।
अङ्कुशाकारयाङ्गुल्या तावतर्जयदम्बरे ॥
- (अ) नीचेनामांथी गमे ते अे पर टूकनोंध लओ : ५
- (b) Write short notes on any **two** of the following : 6
- (1) दशरथनो मृत्यु
(2) विराधप्रसङ्ग
(3) भरतनी व्यक्तिरेषा
(4) काकप्रसङ्ग

3. (अ) नीचेनाभांथी गमे ते **अेक** टीकानो इकरो समजावो : ८
3. (a) Explain any **one** paragraph of commentary : 8
- (१) ततो रामः कुम्भजन्मनोऽगस्त्यस्य शासनात् । पञ्चानां वटानां समाहारः पञ्चवटी । ‘तद्धितार्थ’ – इति तत्पुरुषः । ‘संख्यापूर्वो द्विगुः’ इति द्विगुसंज्ञायाम् ‘द्विगोः’ इति डीप् । ‘द्विगुरेकवचनम्’ इति एकवचनम् । तस्यां पञ्चवट्याम् । विन्ध्याद्रिः प्रकृतौ वृद्धेः पूर्वावस्थायामिव । अनपोढास्थिति-रनतिक्रान्तमर्यादस्तस्थौ ।
- (२) अथ स लक्ष्मणो विकृष्टासिः कोशोद्धृतखड्गः सन् क्षित्रं पर्णशालां प्रविश्य । भीषयतीति भीषणाम् । नन्दादिवात् ल्युट् कर्तरि । तां रक्षसीं वैरुष्यस्य पौनरुक्त्यं द्वैगुण्यं लक्षणया । तेनायोजयत् - योजितवान् । स्वभावत एव विकृतां तां कर्णादिच्छेदेन पुनरतिविकृतामकरोदित्यर्थः ॥
- (ब) नीचेना प्रश्नोना जवाब आपो : 9
- (b) Answer following questions : 6
- (1) ‘अब्ध्यम्बुविकृतौ वेला’ इत्यमरः । नो अर्थ लपो.
- (2) ‘रावणावरजा’ अने ‘शूर्पणखा’ सभासो नो विग्रह करी नाम आपो.
- (3) ‘परिवेत्ता’ शब्द नो अर्थ आपो.
- (4) ‘अप्रबोधाय सुष्वाप गृध्रच्छाये वरूथिनी’ नो अर्थ आपो.
- (5) सीताअे प्रत्यभिज्ञानरत्नरूपे शुं आप्युं उतुं ?
- (6) ‘शुकाहिकपिभेकेषु हरिर्ना कपिले त्रिषु’ इत्यमरः । नो अर्थ लपो.
४. (अ) मल्लिनाथनो टीकाना वैशिष्ट्यो समजावो. 10
4. (a) Explain characteristics of Mallinatha’s commentary. 10
- अथवा/OR**
- ‘नामूलं लिख्यते किञ्चिद् नानपेक्षितमुच्यते’ अर्थो.
Discuss ‘नामूलं लिख्यते किञ्चिद् नानपेक्षितमुच्यते’ ।
- (ब) नीचेनाभांथी गमे ते **अेक** पर टूंकनोंध लपो : 4
- (b) Write short note on any **one** : 4
- (१) मल्लिनाथनी टीकाभां कोशो नो उपयोग.
- (२) मल्लिनाथनी पद्धति
५. (अ) ‘उपमा कालिदासस्य’ सविस्तर नोंध लपो. ८
5. (a) ‘उपमा कालिदासस्य’ write detail note. 8
- अथवा/OR**
- रघुवंशना द्वादश सर्गभां आवेला अलंकारो उपर नोंध लपो.
Write note on ‘अलंकार’ in 12th canto of Raghuvansham.
- (ब) नीचेना प्रश्नोना **अे-त्रण** वाक्योभां जवाब आपो : 9
- (b) Write answer in **2-3** lines of the following questions : 6
- (१) कालिदासनो कण क्यो ?
- (२) रामे भंधावेला सेतुने कोनी उपमा आपवामां आवी छे ?
- (३) उपमा अलंकारनी व्याख्या लपो.
- (४) कालिदास कथं रीतिना कवि छे ?
- (५) द्वादशसर्गभां कया प्रसंगो छे ?
- (६) ‘प्लवग’ शब्दना समानार्थी शब्दो लपो.